

Skupni sestanki s stanovanjskimi najemniki

Konec lanskega leta je bilo v Srbiji 15.672 hišnih svetov s 45.596 člani. Večina članov (16.166) so uslužbenci, delavcev je 9.568, gospodinj 4.071, upokoјencev 2.844, medtem ko imajo drugi drugačne poklice. Praviloma za vsako hišo izvolijo en hišni svet, so pa primeri, kjer so izvolili en hišni svet za dve ali več hiš. Nekaj manjših stanovanjskih hiš še vedno nima hišnega sveta, čeprav so dani pogoji in potreba.

V dosedanjem delu so hišni sveti dosegli dobre rezultate. Z uspehom so reševali vrsto vprašanj glede varovanja in vzdrževanja poslopij, ureditve dvorišč, varovanja družbene imovine, uvajanja reda v hiši itd. Sveti so obvladali številne probleme in so se uspeli uveljaviti ter opravičiti svoj obstoj. Kolikor je bila materialna osnova večja, so bili tudi delovni uspehi večji. Hišni sveti danes že razpolagajo z znatnim delom sredstev od plačanih najemnin (računajo, da razpolagajo s 30 do 60 odstotki teh sredstev) in samostojno odločajo, kje in kako bodo porabili sredstva, s katerimi razplagajo.

Večina svetov pravilno gospodari s sredstvi in jih večinoma investira za zadovoljitev splošnih potreb. To potrjuje tudi naslednji primer. Hišni sveti neke stanovanjske skupnosti v Novem Sadu so imeli lani 13.717.889 din, ki so bili namenjeni za popravilo in vzdrževanje zgradb. Porabili so skupaj 12.488.235 din, in to: 6.672.180 din za popravilo hiš, 1.477.402 din za vzdrževanje snage, 1.102.500 za državne zastave, 1.240.175 za zavarovanje hiš, 721.878 za dimnikarske usluge, 544.532 za plače hišnikom, 250.000 so porabili za razne drobne potrebščine, za razsvetljavo skupnih prostorov so plačali 114.132 in za provizijo banki 265.414 din.

Skupno porabna najemnina za stanovanja na področju te skupnosti je znašala 27.652.667 din, razporedili pa so jo takole:

sklad za zgraditev poslovnih prostorov	11.426.935
za vzdrževanje ustanovanjske uprave (12 %)	1.849.228
hišnim svetom za samostojno razpolaganje	15.713.889
hišnim lastnikom	658.657

Razen sredstev, s katerimi razpolagajo, prosijo hišni sveti čedalje bolj za kredit za popravilo hiš, ker jim lastna sredstva ne zadostujejo. V ugodnejšem položaju so hiše, v katerih so tudi poslovni prostori, ker zberejo mnogo več sredstev. Na področju druge stanovanja skupnosti v Subotici znaša najemnina od 12.000 stanovanjskih hiš 11 milijonov, medtem ko dobijo od 555 lokalov 15 milijonov din najemnine. Zato predlagajo, naj bi večidel najemnine, ki se pobira od lokalov, vlagali v skupne sklade in da bi z njimi razpolagale tudi hiše, ki nimajo lokalov.

Kar se tiče delovnih metod hišnih svetov, lahko rečemo, da prihajo razen sestankov sveta čedalje bolj v prakso tudi sestanki s stanovanjskimi najemniki. Prav tako sklicujejo tudi skupne sestanke hišnih svetov. Težave so le z raznimi administrativno tehničnimi posli, ki jih hišni sveti opravljajo pri bankah, ljudskih odborih, gospodarskih organizacijah itd. Zato postaja nujno, da bi te posle

opravljale na račun hišnih svetov razne uslužnostne delavnice ali druge organizacije.

V nekaterih okrajih in mestih (Beograd, Subotica, Novi Sad) posvečajo ljudski odbori in organizacije Socialistične zveze in Zveze komunistov čedalje večjo pozornost hišnim svetom, interesirajo se za njihove probleme in jim pomagajo pri delu, Beograjski ljudski odbor je na primer z anketo podrobno proučil dosedanje delo hišnih svetov in sploh družbeno upravljanje stanovanjskih hiš. Na temelju zbranih podatkov je bil sprejet sklep o ustanavljanju novih stanovanjskih skupnosti. V organizacijah Socialistične zveze čedalje bolj prakticirajo sklicevanje sestankov s predsedniki in člani hišnih svetov, razpravljajo o njihovih problemih in se lotevajo ukrepov za njihovo rešitev. Po drugi strani se hišni sveti trudijo za poživitev in aktiviranje teh organizacij, da bi sodelovali in jim pomagale pri njihovem delu.

V številnih krajih pa organizacije Socialistične zveze in Zveze komunistov ne posvečajo dovolj pozornosti izvolitvi ljudi za člane hišnih svetov, niti delu teh organov sploh. Posebno je treba pouda-

riti problem dela hišnih svetov v rudarskih, industrijskih, železniških in vojaških naseljih, kjer so hišni sveti omejeni v delu. V teh poslopijih si namreč graditelji stanovanj pridržujejo velike pravice pri upravljanju hiš in sveti tako niso dovolj samostojni.

V nekaterih krajih pa imajo večino poslov s področja družbenega upravljanja stanovanjskih hiš v svojih rokah stanovanjske uprave in tako zožujejo delo in samostojnost hišnih svetov. Stevilni hišni sveti se pritožujejo nad nepopolnostjo predpisov in nad njihovim nepravilnim in nepopolnim tolmačenjem. V nekaterih mestih prepovedujejo hišnim svetom saditev drevja okoli hiš, ureditev in popravilo dvorišč, zgraditev dostopov do hiš itd. Inicijativo hišnih svetov zavirajo tudi s tem, da z urbanističnimi načrti (katerih realizacija bo mogoče dosežena šele čez več desetletij) določajo drugačna, mnogo dražja dela. V Sabcu so na primer prepovedali hišnim svetom, da bi sadili po dvoriščih lipe, ker določa mestni načrt zasajevanje popolnoma drugih dreves.

Poudarjajo, da bi morali pristojni organi v skladu z resolucijo o načelih stanovanjskega zakonodajstva predložiti predpise, ki jih pripravljajo s tega področja, v razpravo organom družbenega upravljanja in posameznim organizacijam.

S.

Ustvarjanje novih delovnih mest

SMEDEREVO: ZAPOSILITEV NEKVALIFICIRANE DELOVNE SILE

Sredi maja letos je imel biro za posredovanja dela občine Smederevo na spisku približno 600 oseb, ki so iskale zaposlitev. S povečanjem proizvodnje in ustvaritvijo novih delovnih mest v nekaterih večjih podjetjih v mestu, je bila potrebna tudi nova delovna sila in biro je poslal do konca maja 283 pozivov za nastop dela. S tem je bil storjen prvi korak za reševanje problema nezaposlene delovne sile. V juniju je začelo število nezaposlene delovne sile znova naraščati. Večino novih prijav so predložile osebe, ki so prišle iz drugih krajev. Z začetkom sadjarske sezone in drugih kmetijskih del se je znova pojavilo — sedaj že v okrepljeni obliki — povpraševanje po delovni sili, in to po nekvalificirani. Te imajo tudi največ prijavljene na biroju za posredovanje dela. Tako sta podjetji za odkup sadja »Panonija« in »Voćare« vzeli za več mesecev na delo po 100 nekvalificiranih delavcev in delavk, podjetje »Kooperacija« pa 50 delavcev. Hkrati je odšlo v železarno, podjetje za izdelovanje štedilnikov »Milan Blagojević« in v tovarno gradbenih strojev »Fagram« 98 delavcev, od katerih jih je bilo 20 kvalificiranih.

Absorbiranje nezaposlene delovne sile v tako kratkem razdobju je povzročilo, da dobršen del nezaposlenih niti ni šel skozi spiske biroja za posredovanje dela. Nezaposleni, ki so se prihajali prijavit, so bili že pred predložitvijo prijave obveščeni, da lahko takoj nastopijo delo. Ker biro za posredovanje dela pri občini v Smederevu ni mogel zadovoljiti povpraševanja sadjarskih podjetij in kmetijskih organizacij, se je obrnil na občino Velika Plana in ji znatno pomagal s tem, da je tudi z njene evidence prevzel in zaposlil 43 nekvalificiranih oseb.

V kratkem pa bodo v Smederevu popolnoma rešili vprašanje nezaposlene de-

lovne sile. Pričakujejo, da bo začela 15. avgusta obratovati velika in moderna hladilnica, na kateri so že končali vsa gradbena dela kakor tudi precejšen del montiranja hladilnih naprav. Tu bo v kratkem približno 200 novih delovnih mest, večinoma za nekvalificirane delavce, do konca leta pa se bo hladilnica obrnila na biro za posredovanje dela za še nadaljnjih 200 oseb zaradi sklenitve delavnega razmerja.

B.B.

SARAJEVO: USLUŽNOSTNA DELAVNICA ZA OBRTNE SPORITVE

Biro za pospeševanje dela občine Center, ki deluje na področjih sarajevskih občin, ima registriranih 1500 časasno nezaposlenih oseb. Od teh je skoraj 1200 nekvalificiranih žensk. Nekaj več kakor 30 % prejema materialno zavarovanje.

S spremembo in dopolnitvijo uredbe o materialnem zavarovanju oseb izven delovnega razmerja je bilo biroju zelo olajšano delo, ker podjetja, razen nekaterih vojnih, večinoma izpolnjujejo obveznosti, da prijavljajo potrebe po delovni sili.

Poseben problem za biro za posredovanje dela je zaposlitev obrtnikov. Gre prav za tiste, ki so materialno zavarovani, vendar kljub temu nekeje delajo. Take osebe najpogosteje delajo doma na račun raznih zasebnih obrtnikov, ki se jim taka zaposlitev delovne sile bolj izplača, ker se izognejo obveznostim. Biro za posredovanje dela nima prave kontrole. Zato je sklenil organizirati uslužnostno delavnico za usluge državljanom, v kateri bo zaposlil vse nezaposlene obrtnike. Ta zamisel je v skladu s potrebami mesta, razen drugega pa bo rešila tudi problem tistih, ki prejemale podporo skupnosti, a vendar delajo za zasebne delodajalce.

I.B.